

Den farligste rævekage i historien!

Af Anders Baun Sørensen

Krigen i Ukraine er brudt ud, russerne anvender militære midler som er i strid med international lov, Putin truer med "det som er værre" (læs: Atombomber), hvis vesten og/eller NATO blander sig og rigtig mange mennesker går rundt og siger: "Hvordan kunne det ske?".

Når jeg hører det sidste, så tænker jeg: "Jamen det er da ikke spor mærkeligt, det har jeg da selv gået og tænkt lige siden indførelsen af det såkaldte SNG-samarbejde. SNG blev opfundet af Gorbatsjov, idet han ville vise sine russiske generaler, at selvom Sovjetunionen nok var fortid, så holdt grundstammen i den russiske del alligevel sammen – og måske det med tiden ville kunne føre til noget nyt – ja og stort igen?

Det oprindelige SNG blev således skabt af Rusland, Hviderusland og Ukraine – og var altså et forsøg på at bevare en sammenhæng i det store slavisk befolkede område, som vi traditionelt set altid bare har opfattet som "Rusland". Senere kom andre tidligere sovjetiske delstater til, men vigtigt er det at huske på, at Ukraine netop forlod SNG samarbejdet i 2014, da Rusland annekterede Krim. Og den krig vi ser nu, er således en direkte følge heraf.

Men tilbage i 1991 skete der jo det, at Gorbatsjovs plan ikke virkede. Først blev han afsat af de førnævnte generaler i et mislykket militært kup, og siden af en folkelig oprejsning anført af den koleriske Jeltsin. Idéen med SNG gled totalt i baggrunden, og landene blev til suveræne stater. Og heri lå faren for fremtidens konflikter.

Men inden da fik den halvberusede russiske præsident Boris Jeltsin lullet vesten i søvn. Op i gennem 90'erne troede vi "mere eller mindre på", at Rusland ville blive "lige som os". Men de "kyniske skeptikere" – sådan én som mig – havde alligevel deres tvivl. Kunne Rusland virkelig blive et demokratisk frit land med ytringsfrihed, politiske partier og menneskerettigheder på så kort tid?

Et kæmpe land – ja imperium som igennem århundreder altid havde undertrykt sin befolkning. Styret af oligarker (få, rige mænds væld) med hård hånd, lange fængselsstraffe, deportering til Sibirien, tvangsarbejde og likvideringer af politiske fjender uden blusel. Overgangen fra kejserdømme til det kommunistiske Sovjetunionen var jo ingen reel ændring – det var bare navnet som skiftede og personerne i Kreml.

Så hvor mange traditionelle konservative russere mon åndede lettet op, da Vladimir Putin blev præsident efter Jeltsin? Sikkert rigtig mange. Her var en "stærk mand", som for at tilrane sig magten spillede blidt lam, men som fra første fløjt alligevel gav udtryk for, at "Ruslands gamle territorier" helst skulle tilbage til Rusland. Med andre ord, så var det oprindelige SNG stadigvæk Rusland for en russer!

Her er det, at vi taler om Ukraine, Hviderusland, Kaukasus, Kasakhstan - og måske også Baltikum? Så hvordan kunne vi i vesten overse denne "naturlighed" i den konservative russiske tankegang? Jeg gjorde det i hvert tilfælde ikke. I 2014 kom så invasionen af Krim halvøen. Så sikkert som amen i kirken, burde man have sagt, og da Obama og vesten næsten ikke reagerede på hændelsen, så kan man jo sagtens forestille sig, hvordan de har haft det i Kremls inderste gemakker. De har fejret og skålet i vodka – for nu vidste de, at den første del af en kæmpe plan var gennemført med succes.

Måske den manglende reaktion fra vesten handlede om, at man sådan set godt vidste, at op til 90% af befolkningen på Krim rent faktisk er etniske russere. Og ja – så kunne man jo ikke rigtig sige noget til det. Det mindede utroligt meget om dengang Hitler annekterede Østrig i 1938, og sidenhen fulgte op med Sudetenland i Tjekkiet (som så i det moderne tilfælde hedder Donbas). Strategien er den samme, forskellen er bare, at Putin ikke har lige så travlt som Hitler havde – og det er en vigtig del af hans snuhed. Tag lidt ad gangen – vent så en rum tid, og tag så lidt mere.

Men den vigtigste begivenhed imellem Krim og Ukraine er, at den amerikanske præsident i 4 år hed Donald Trump. Da Trump var præsident i USA, stod verden i en meget mærkelig situation. Verdens tre mest magtfulde mænd konkurrerede om at blive "verdens mægtigste mand på livstid". Jeg taler naturligvis om Donald Trump, som stod i spidsen for verdens eneste militære supermagt – og stadigvæk med verdens største økonomi, men samtidig måtte lide den tort, at han skulle vælges igen hvert fjerde år. Så Den russiske præsident Vladimir Putin, som råder over verdens største atomvåbenarsenal, en anseelig økonomi og nogle af verdens største energiresourcer. Han var valgt "demokratisk", men arbejdede på højtryk på at få ændret landets forfatning, så han kunne sikre sig præsidentposten mange år frem – ja i praksis til hans død. Slutteligt naturligvis Kinas præsident Xi Jinping, som er valgt på livstid, og som sådan er den af de tre, som sad/sidder sikrest i sadlen. Han er leder af verdens folkerigeste land, verdens næststørste økonomi – som snart overhaler den amerikanske (eller nu må vi jo se, hvad der sker?), og en voksende militær styrke, som eksperter regner med, vil kunne matche den amerikanske om 30-40 år.

Disse tre mænd mødtes ved flere lejligheder, og hver gang med det sædvanlige postyr, når mega-egoer af den kaliber mødes. Meget af det var nok i virkeligheden det, man kalder spil for galleriet. Ikke mindst mødet imellem Putin og Trump i Helsinki i juli 2018.

Ved disse møder plejede Trump at fremstå som lidt af en uforudsigelig klovn. Med hans joviale stil, store smil og kluntede udtalelser, så mindede han sjovt nok lidt om den "go'e gamle halvberusede" Jeltsin.

Men var han nu også det? Beruset var han helt sikkert ikke!

Den vigtigste pointe i denne artikel er netop dette spørgsmål. Hvad skete der bag de lukkede døre? Hvilken rævekage blev bagt mellem disse to – måske tre mænd i den periode? Og er det i virkeligheden denne rævekage, vi begynder at få serveret nu.

Var Trumps tilbud om at købe Grønland en del af planen?

Fik Trump hjælp af Putin, da han vandt valget i 2015? Det var der jo meget som tydede på.

Har Trump lovet Putin, at "han kan få det gamle russiske imperium tilbage", så snart han er præsident igen. For så skal han da selv "bare" have Grønland (som jo på samme måde ligger i den amerikanske interessesfære, som Ukraine gør for Rusland). Og hvordan får man lige det? Måske ved at "tage København ud af ligningen". Og hvordan gør så man det?

Hvis Putin truer med "lidt atomvåben", så kunne man jo forestille sig at målet "kun" var i et lille land – fremfor en stor betydningsfuld hovedstad i Europa. Et lille land som ikke nødvendigvis betyder, at NATO skal svare igen med fuld gengældelse. Ja måske *s/et* ikke. Måske Putin så kan nøjes med en advarsel? Det gule kort?

Er Kineserne med på vognen? Ja måske hvis de får adgang til polarhavet gennem Sibirien – lovning på at amerikanerne ikke vil forsvare Taiwan og i øvrigt genopretter en fornuftig handelsbalance med USA, så begge lande kan bevare en sund økonomi i mange år frem. Var det dét Trump talte med Xi Jinping om på deres møde i oktober 2020?

Desværre har den almindelige vestlige mand ikke fantasi til at forestille sig, at "mægtige mænd" snakker om den slags i hemmelighed, når de tilfældigvis er samtidigt på toilettet og står og vasker hænder (udtrykket lokumsaftale kommer jo heraf). Men det er netop det, den slags mænd gør. Og jo mere skrupelløse de er, des mere vanvittige og kyniske vil planerne også være.

Vores egen statsminister er i disse dage netop på Grønland. Og det er hun, fordi hun skal tale med grønlænderne om fremtidens forsvar af det danske rigsfællesskab.

Det er da på en måde meget sødt og så'n, at vi danskere tror, at vi kan opretholde en overhøjhed over så store territorier, når supermagter som USA, Rusland og Kina begynder at lugte blod. Amerikanerne kunne jo til enhver tid bare sejle et hangarskib til Nuuk, og så ville Grønland i praksis være amerikansk.

Så det værste scenario, jeg kan forestille mig lige nu, er, at Trump bliver genvalgt som præsident for USA om kun to år. Og – må jeg tilføje – jeg er nu ret sikker på, at han stiller op, og desuden er hans chancer for at vinde med garanti ikke blevet dårligere af, at der er krig i Ukraine, og at hans gode venner Putin og Xi Jinping stadigvæk er ved magten i deres respektive lande. Tværtimod!

Det var naturligvis en streg i regningen for Trump, at hans ulovlige kupforsøg efter valget i 2020 gik galt. Og han må have følt sig lidt flov overfor sine to venner, da han skulle ringe til dem og sige: *"I am a little late guys, but don't worry – I'll be back!"*.

Helt absurd var det dog, at det amerikanske senat ikke formåede at se igennem denne enorme rævekage, og dømme Trump ved en rigsret, således at han aldrig ville kunne genopstille til præsidentvalget. Her havde demokratiet en sidste chance for at forhindre katastrofen, men formentlig bestikkelse og misforstået loyalitet samt ikke mindst dumhed gjorde udslaget.

Med rævekagen i baghovedet, kan Trump nu fremstå som manden der "får styr på Putin og Xi". Ved det næste valg vil han tordne frem imod en hvilken som helst demokratisk præsidentkandidat og minde dem om, hvor svage de har været, hvor lidt de reelt har gjort, og hvor meget han selv vil kunne præstere, så snart han er præsident igen. Ja og på en måde har han jo ret! For da planen er aftalt på forhånd, så kan de jo sagtens "skændes lidt for åbent tæppe" og give den hele armen ved forhandlingerne, for så til sidst at komme ud med smil på læberne og sige, at "vi har nu fundet en brugbar løsning".

- Og de gode græd, og de onde lo!

En løsning de altså har haft kendt længe, og som de alle tre har haft arbejdet sig støt hen imod for at sikre sig selv en plads i verdenshistorien som "de tre mægtigste mænd" der delte verden imellem sig. Men ikke kun det, for der ligger jo nogle lande og økonomier bag. Det ligner jo til forveksling scenariet i George Orwells berømte roman 1984, hvor verden ender med at blive delt op i 3 magtsfærer. Den amerikanske (Syd- og Nordamerika plus Grønland), den Euro-Afrikanske og den Asiatiske.

Men hvad så med Rusland, vil den skarpe læser jo spørge? Og ja – det er jo svært at spå – især om fremtiden, men ikke desto mindre er det jo det, vi har gang i her.

Jeg tror, at den Ukrainske krig vil trække ud. Ukrainerne vil nemlig ikke overgive sig, og Russerne kan ikke tåle at tabe ansigt, hvis de skulle acceptere en fredsaftale uden at få afskaffet den siddende ukrainske regering. Så derfor kommer der i stedet én af disse langvarige våbenhvileaftaler, som vi kender fra Korea-krigen. Der bliver tegnet nogle streger i sandet (på en mark), spændingen forbliver høj, alarmberedskabet ligeså, og måske der fortsat vil forekomme nogle skyderier hist og pist.

Problemet for russerne bliver så, at de "uden at vide det", har antændt nogle andre lunter rundt omkring. For hele området syd for Rusland er bestemt ikke særlig stabilt, og hvis de ikke kan vinde i Ukraine (som alle jo havde regnet med), så kan de måske også rystes andre steder.

På den lidt længere bane er Putin og Rusland uden tvivl "det svageste led i kæden", og det ved de jo faktisk godt, hvorfor de nu har sat alt på ét bræt og forsøgt at vinde territorier med stor værdi (Ukraine er jo et *meget* rigt land mht. produktion af korn og har også en anseelig industri ... fra sovjettiden).

Så den grandiose løgn i alt dette her er, at det handler om NATO, Nazister (den ukrainske regering iflg. Kreml) og Vestlig ekspansion. Det handler om grundlæggende ressourcer som fødevarer, metaller og mineraler i jorden – samt transportveje og handel (derfor også Grønland og Arktis). Og så er der naturligvis også en STOR portion stolthed inde i billedet.

Men hvis Ruslands lange sydlige grænse begynder at ulme, så har de et problem. Et problem som rent faktisk kan blive så stort, at de til sidst må bede Ja vesten om hjælp, for ikke selv at blive rendt over ende. Til den tid kan vi jo så spørge os selv, om vi synes, at det er det værd? Russerne er jo trods alt et europæisk folk – nedstammende fra Skandinaviske vikinger, om end med mange andre etniske minoriteter blandet sammen sidenhen.

Problemet for verden i dag er desværre, at "krudttønder har vi nok af". Putin har desuden skabt en helt ny militær doktrin, hvor det nu er muligt for en militær magt med atomvåben at true sig til territorier i deres nærområde, uden at andre tør gribe ind.

Dvs., at lande som Rusland, Kina, USA, Indien, Pakistan, Frankrig, Storbritannien, Nord Korea og Israel teknisk set ville kunne benytte sig af denne doktrin fremover, hvis bare de har tilstrækkelig med andre konventionelle våben og soldater nok. Formentlig ikke noget vi kommer til at se i praksis, men doktrinen alene vil sætte nogle kapløb i gang. Kapløb om at få atomvåben i andre lande. Og ja – hvis man ikke kan fremstille dem selv, så kan man jo altid stjæle dem fra et land i opløsning. Jeg tænker igen på Rusland og dets fremtid de næste 5-10-20 år.

I øvrigt er der slet ikke noget nyt i det som er sket. Verden er blevet delt op mange gange før i historien af "mægtige mænd om et bord og mange flasker snaps". Nogle få eksempler er Jalta konferencen (1945), "Freden" i Versailles i (1919), Wiener kongressen (1814/15), pavens opdeling af jordkloden i et spansk og portugisisk område (1494). Grænser blev trukket – og ikke mindst tegnet – på nogle landkort uden at tage lokale befolkninger med i ed, men ene og alene for at det skulle være nemt (f.eks. ved at følge nogle floder eller bjergkæder) og altid mest for at skabe en såkaldt magtbalance mellem de forhandlende parter.

Havde man tabt krigen (som jo typisk lå forud for forhandlingerne), så mistede man noget – ja måske ligefrem meget, og havde man vundet, så fik man altid noget. En grundlæggende regel som altid sørgede for at skabe grobund for den næste konflikt – som så så sikkert som amen i kirken blev initieret af den velkendte følelse af hævnørrighed.

Og det er jo lidt pudsigt, når man tænker på, at Europa og mange af de lande som er involveret i ovenstående "fredsforhandlinger" skal forestille at være kristne. For kristendommens vigtigste budskab i

forhold til det gamle testamente er jo, at man skal elske sin næste, som man elsker sig selv. At man ikke må slå ihjel og/eller begære sin nabos hustru (eller andre ting for den sags skyld).

Sandheden er, at vi – dvs. hele verden – kristen eller ej, endnu ikke har taget disse budskaber til sig. Mennesket er stadigvæk et ur-agtigt væsen styret af frygt. Frygten for at vores nabo stjæler vores hustru (læs: land/ressourcer/teknologi – ja *og* hustru!). Frygten for at "det fremmede" vil gøre det af med os, og nu også frygten for at vi kommer til at udrydde os selv i et ragnarok, verden aldrig har set mage. Altså en reel dommedag, sådan som mangen en profet har haft forudsagt ville komme Altså en skønne dag!

Problemet er altså meget akut og ikke spor noget, man kan tillade sig at kimse ad. Det er ikke sikkert, at vi kan forhindre "tingene i at ske", sådan som vi mennesker næsten altid tror, at vi kan (det er nemlig en stor del af vores *egentlig* problem og kaldes "egoet"). Men vi kan måske inddæmme og hjælpe til dér, hvor det er allermest nødvendigt. Én ting har vi dog altid kunnet – og denne gang skal vi gøre det – tilmed med succes. Og det er at uddanne og opfostre fremtidens ledere til at blive helt og aldeles anderledes, end de tre "gamle mænd", som denne artikel har handlet mest om. Hvordan vi gør det, er en diskussion, vi skal tage hånd om her i Danmark med det samme. Og det er langt vigtigere end at køre med hundeslæde over indlandsisen.